

כלים שבורים

1. ספר נתיבות עולם ב - נתיב התשובה - פרק א

ובמדרש (ירו' מכות פ"ב, ה"ו) שאלו לחכמה חוטא מה עונשו אמרה חטאים תרדף רעה, שאלו לנבואה חוטא מה עונשו אמרה הנפש החוטאת היא תמות, שאלו לתורה חוטא מה עונשו אמרה יביא אשם ויתכפר, שאלו להקב"ה חוטא מה עונשו אמר יעשה תשובה ויתכפר... והנה מה שאמרה החכמה והנבואה, משל אל מלך בשר ודם שנתן לאחד כלי לשמור והכלי נשבר והוא מצטער על זה מאימת המלך ולא ידע מה יעשה לכך הוא שואל חכם אחד מה יעשה, והוא משיב כי דבר זה אינו כבודו של מלך ואין להשיב לו הכלי כך. ואדם זה לא ידע מה יעשה ויאמר כי באולי זה לא ידע הנהגת מלך זה אלך ואשאל אחד מקרובי המלכות שהם מכירים את המלך, וכאשר הוא שואל אותו משיב לו כי אני מכיר את המלך גדולתו ורוממותו אין ראוי להביא כלי זה לפניו ולכך אמר כי יש לאבדו לגמרי. והנה לא ידע מה יעשה ולכך אומר אלך אל האומן שתקן את הכלי אולי ימצא לו תקנה ובא אל האומן אמר שיש תקנה לזה הכלי אבל התקנה קשה גם לא לכל הקלקולים שבו רק לאחד או לשנים. והנה זה אומר על כל פנים לא אוכל להיות נקי מזה אלך אל המלך עצמו יעשה רצונו מה שיעשה, והנה המלך אמר הכלי הזה שבור אני משתמש בו, והראשונים שלא אמרו לך כך מפני כבודי עשו ולא מצד הנהגתי אבל אני משתמש בו כך... ויש לך להבין עוד בענין זה כי אי אפשר לפרש יותר:

א1. אורות קכד

כל הגדרה באלהות מביאה לידי כפירה, ההגדרה היא אליליות רוחנית, אפילו הגדרת השכל והרצון ואפילו האלהות עצמה ושם אלהים הגדרה היא, ומבלעדי הידיעה העליונה שכל אלה אינם כי-אם הזרחות ניצוציות ממה שלמעלה מהגדרה היו גם הם מביאים לידי כפירה.

2. אוה"ק ב, תקלב

שני ערכי השלמות

מבינים אנו בשלמות האלהית המוחלטה שני ערכים של השלמה. ערך אחד של השלמה, שמצד גדלה וגמירתה אין שייך בה הוספה של מעלה. אבל אם לא היתה האפשרות של הוספה היה זה בעצמו ענין חסרון. כי השלמות ההולכת ונוספת תמיד יש בה יתרון ותענוג ואיזה מין העלאה, שאנו עורגים לה כל כך, הליכה מחיל אל חיל, אשר על כן לא תוכל השלמות האלהית להיות חסרה זה היתרון של הוספת הכח. ועל זה יש באלהות הכשרון של היצירה, ההתהוות העולמית הבלתי מוגבלת, ההולכת בכל ערכיה ומתעלה, ונמצא שהנשמה האלהית העצמית שבהויה המחיה אותה הוא העילוי התמידי שלה, שהוא הוא יסודה האלהי, הקורא אותה להמצא ולהשתכלל...

א2. אוה"ק ב, תקכח

באין סוף מונחה היא השלילה של אפשרות התוספת, כי מה יוסיף על אין סוף, על השלמות המתעלה מכל עומק הדר עז. ויש מכון לריכוז מלכותי, לכוון השלמה בלתי פוסקת המתעלה, בגרעון המכשיר את התוספת, בצמצום, המכשיר את ההרחבה.

ב2. אוה"ק, ג, תסה

ונמצא, שהשלמות כלולה משני הצדדים, מצד אין סוף, הבלתי מתואר בתוספת מצד שלמותו, ומצד ההויה, ההולכת ומשתלמת ומתברכת תמיד. וזאת היא ברכת הקודש עצמה, הקדש טעון ברכה. יהי כבוד ד' לעולם ישמח ד' במעשיו.

ג2. אוה"ק ב, תסד

כל מטרה צריך להקדים לה איזה מניעה, על כן אין מקום לחקר התכליתי של ההויה בכללה כי אם על ידי יסוד של איזה מניעה קדומה.

ד2. ספר גור אריה על שמות - פרק יז פסוק טו

ונמצא כי יש כאן חלוק, וכל חלוק במה שהוא חלוק אין בו שלימות, ואם כן איך יתכן שימצא בעולם הזה השם המיוחד בשלימות, כי במה שהשם זה הוא מיוחד - יש בו השלימות שאין עוד זולתו, ולפיכך אין השם שלם. ואין הפירוש חס ושלוש שאין השם שלם בעצמו, חס ושלוש לומר כך, כי שלימותו בעצמו, אך אין השם בשלימות נמצא אצלינו... ואם כן, איך יתכן שימצא מלכותו אצלינו בשלימות, כי מלכותו יתברך נמשך אחר אחדותו, וכאשר השניות בעולם אין שלימות מלכותו נמצא, לכך אין הכסא שלם עד שיכלה כל זרעו של עשו, ואז לא יהיו שניות בעולם, ואז "יהיה ה' אחד ושמו אחד" (זכריה יד, ט):

ה2. ליקוטי מוהר"ן - מהדורא קמא סימן פט

וְתַחֲסְרָהוּ מַעַט מֵאֱלֻקִּים וְכַבֹּד וְהִדָּר וְתַעֲטְרָהוּ (תהלים ח). הִנֵּה יָדוּעַ, כִּי כֹל מִה שֶׁחָסַר לְאָדָם הוּא בְרוּחָנִי הוּא בְּגִשְׁמִי, הַחֲסָרוֹן הוּא בְּהִשְׁכִּינָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱלֻקִּים. וְזֶהוּ וְתַחֲסְרָהוּ, בְּוִדָּאֵי מַעַט מֵאֱלֻקִּים, הִינֵנו הַחֲסָרוֹן בְּוִדָּאֵי מֵאֱלֻקִּים, הִינֵנו בְּהִשְׁכִּינָה.

... מי שיחשוב באלוה וירבה לזכרו מבלי חכמה, אבל הוא נמשך אחר קצת דמיון לבד, או נמשך אחר אמונה שמסרה לו

זולתו, ללא עיון עצמי- אינו זוכר האלוה באמת ולא חושב עליו - כי הדבר ההוא אשר בדמיונו ואשר יזכור בפיו אינו תואם שום נמצא כלל, אבל הוא דבר בדוי. דמיונו בדה אותו.

3. ערפילי טוהר צה

אין להיבהל מקיבוץ הפכים גדולים כפי המפורסם, כי כל הנראה לרבים כדברים חלוקים והפוכים הוא רק מפני קטנות שכלם וצמצום השקפתם, שאינם רואים כי אם חלק קטן מאד של השלימות העליונה, וגם זה החלק בצורה מקולקלת מאד. אבל בעלי הידיעה המחוררת, מחשבתם מתפשטת למקומות שונים ומרחבים גדולים, ותופשים את אוצרות הטוב שבכל מקום, ומאחדים את הכל ביחד ביחודא שלים.

4. ספר דרך חיים - פרק ב משנה ח

כל הנמצאים הם נבראים ויש להם שלימותם, אבל האדם לא נברא בהשלמה ולא נמצא האדם בהשלמה וזהו שלימתו בעצמו שהוא מתנועע אל הפעל ומוציא שלימתו תמיד אל הפעל, ודבר זה הוא שלימתו ...

5. ספר חדושי אגדות חלק ראשון עמוד קא - מסכת ראש השנה

... אמנם ר"ה אינו מן הרגלים, רק הוא כמו הראש לכל השנה, ודומה לאילן שיש לו שורש אחד ועיקר ומן עיקר זה מתפשט האילן וחלקיו, הנה יש ענפים יוצאים לצד ימין ויש לצד שמאל ויש באמצע וממנו מתפשטים, והוא עיקר גם כן לכלל האילן ולמהותן במה שהוא אילן זה והוא התפשטות צורת האילן וכאשר התבאר זה, כן הדבר בזה, כי השנה יש לו ג' חלקים מצד חלק הראש ומצד חלק האמצעי ומצד הסוף, אמנם מצד צורת כולו הוא זולת הראשון כי כבר ידענו כי הכלל הוא זולת חלקיו:

6. אורות הקדש ב עמוד תקלז

וכשחודרים בתוכיותו של יסוד ההתפתחות המתעלה, אנו מוצאים בו את הענין האלהי מואר בבהירות מוחלטת, שדוקא אין סוף בפועל, מחולל הוא להוציא אל הפועל מה שהוא אין סוף בכח.